

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele inculpatului Gudumac Eugeniu, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 30 ianuarie 2020 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

*Gudumac Eugeniu XXXXX, născut
la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 22.01.2020 – 30.01.2020;

Instanța de apel: 21.02.2020 – 23.09.2020;

Instanța de recurs: 30.12.2020 – 02.06.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediu Central din 30 ianuarie 2020, cauza fiind judecată în ordinea procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, *Gudumac Eugeniu XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 160 (una sută șaiszeci) ore.

S-a dispus încasarea din contul lui Gudumac Eugeniu a sumei de 210 (două sute zece) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă totală de 30 (treizeci) lei din contul lui Gudumac Eugeniu a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că la data de 31.08.2019, aproximativ la ora 19:00, minorul Gudumac Eugeniu, fiind în stare de ebrietate, nedeținând permis de conducere, aflându-se la volanul unei motociclete de

model neidentificat de către organul de urmărire penală, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului dat de transport, a derapat de pe traseu și s-a tamponat în gardul gospodăriei lui Merguțchi Vladimir, amplasată în XXXXX, având o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,44 mg/l, iar în proba de sânge, prezentată pe numele lui Gudumac Eugeniu, s-a depistat alcool etilic în cantitate de 0,79%, echivalent a 0,79 g/l, ceea ce reprezintă o stare de ebrietate cu grad avansat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere*.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel avocatul Odobescu Ghenadie în numele inculpatului Gudumac Eugeniu, care a solicitat casarea acesteia, cu încetarea procesului penal în privința lui Gudumac Eugeniu, în baza art. 54 Cod penal.

În argumentarea cerințelor formulate în apel, apărătorul a relatat că prima instanță i-a stabilit inculpatului o măsură de pedeapsă aspră în raport cu faptul că ultimul nu prezintă pericol social sporit; este pentru prima dată învinuit de săvârșirea unei infracțiuni; este elev, frecventează regulat lecțiile; se caracterizează pozitiv la locul de trai; nu este o persoană conflictuală; duce un mod de viață sănătos; chemări la poliție și încălcări a ordinii publice nu a avut; a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și a recunoscut vina, cu profundă căință.

În asemenea împrejurări, apelantul a considerat că prima instanță, la pronunțarea sentinței de condamnare, nu a ținut cont de totalitatea circumstanțelor cauzei și nu a luat în considerare posibilitatea de a înceta procesul penal, cu aplicarea unor măsuri de constrângere cu caracter educativ în privința inculpatului minor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2020, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În vederea motivării soluției pronunțate, instanța de apel a notat că sentința instanței de fond nu a fost contestată în latura constatării împrejurărilor de fapt ale cauzei, în latura încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, în latura cheltuielilor judiciare, actul judecătoresc fiind criticat doar în latura stabilirii pedepsei, apărătorul-apelant pledând pentru aplicarea față de Gudumac Eugeniu a măsurilor de constrângere cu caracter educativ, considerând că ultimul poate fi liberat de răspundere penală.

Verificând temeinicia sentinței contestate sub aspectele menționate, instanța de apel a conchis că la caz nu este necesară intervenirea în conținutul dispozițiilor sentinței, or, instanța justificat a aplicat acestuia măsura și mărimea de pedeapsă în limitele sancțiunii normei de incriminare.

În ce privește dezacordul apărătorului-apelant cu soluția primei instanțe în latura pedepsei aplicate inculpatului Gudumac Eugeniu, instanța de apel l-a apreciat ca

nefondat, argumentele apelantului fiind neîntemeiate, deoarece, prin prisma materialelor cauzei penale, prima instanță corect i-a aplicat celui din urmă pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 160 ore.

Potrivit art. 54 alin. (1) Cod penal, *persoana în vârstă de pînă la 18 ani care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale*, concomitent alin. (2) al aceleiași norme stipulează că *persoanelor liberate de răspundere penală, în conformitate cu alin. (1), li se aplică măsurile de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art. 104.*

În același context, instanța de apel a mai reținut și prescripțiile art. 93 Cod penal potrivit cărora: *minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sînt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art. 104.*

Astfel, având în vedere cele consemnate mai sus, instanța de apel a conchis că pedeapsa aplicată inculpatului Gudumac Eugeniu este în coraport cu gravitatea faptei comise, ce se atribuie categoriei de infracțiuni ușoare și aduce atingere securității circulației rutiere, ținându-se cont și de faptul că la data comiterii infracțiunii inculpatul era minor și nu a atins vârsta de 18 ani.

Nu în ultimul rînd, instanța de apel a ținut să sublinieze că deși Gudumac Eugeniu anterior nu a fost condamnat, acesta anterior a fost sancționat contravențional pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 229 alin. (2) Cod contravențional, ce constituie o contravenție din domeniul circulației rutiere; art. 354 Cod contravențional, ce constituie o contravenție comisă împotriva ordinii și securității publice și art. 69 alin. (1) Cod contravențional, ce constituie o contravenție comisă împotriva drepturilor constituționale ale persoanei (date incluse din cazierul contravențional eliberat pe numele lui Gudumac Eugeniu). La fel, instanța a făcut referință și la referatul prezentențial al inculpatului, potrivit căruia acesta are perspective medii de reintegrare în societate, și astfel, a ajuns la concluzia că scopurile pedepsei penale în cauza dedusă judecătii vor putea fi atinse prin stabilirea sancțiunii penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, or, măsurile educative expres stipulate de legislator în textul art. 104 Cod penal nu vor fi capabile să-l reeduce și să-l corecteze pe Gudumac Eugeniu, *care la momentul soluționării apelului deja a atins majoratul.*

6. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *avocatul Odobescu Ghenadie în numele inculpatului Gudumac Eugeniu*, care fără a invoca vreun temei pentru recurs solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Gudumac Eugeniu să fie încetat, cu liberarea acestuia de răspundere penală.

Pentru a susține cerințele invocate în recursul declarat, apărătorul afirmă că la stabilirea măsurii de pedeapsă, instanțele urmau să ia în considerație următoarele circumstanțe atenuante: inculpatul Gudumac Eugeniu nu prezintă pericol social sporit; este pentru prima dată pe banca de acuzați; este elev, frecventează regulat lecțiile; se caracterizează pozitiv la locul de trai; nu este o persoană conflictuală; duce un mod de viață sănătos; chemări la poliție nu a avut; încălcări a ordinii publice nu a avut; a contribuit activ la descoperirea infracțiunii; recunoaște vina și se căiește profund în cele comise (art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal).

Astfel, indică recurentul că, reieșind din scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, instanțele de judecată, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuiază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Scopul procesului penal este ca fiecare persoană să fie pedepsită potrivit vinovăției sale (art. 1 alin. (1) Cod de procedură penală), cu aprecierea circumstanțelor cauzei, individualizarea pedepsei reieșind din circumstanțele agravante și atenuante, lucru care nu a fost îndeplinit de către instanțele de fond.

Tot în acest context, se atenționează că prevederile art. 54 alin. (1) Cod penal au fost trecute cu vederea. Or, Gudumac Eugeniu la data de 30.01.2020 (data pronunțării sentinței) nu a împlinit vârsta de 18 ani, iar în corespundere cu norma precitată, *persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.*

Cele menționate mai sus sânt completate și de prevederile art. 75 alin. (3) Cod penal: *Pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, pedeapsa se aplică minorului numai dacă se apreciază că luarea măsurii cu caracter educativ nu este suficientă pentru corectarea minorului.*

6.1. Pe marginea recursului vizat, a prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii

instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Deși recurentul nu indică nici un temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs constată că în recursul declarat partea apărării face referință la eroare prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, afirmând cu fermitate că instanțele de fond au stabilit inculpatului Gudumac Eugen o măsură de pedeapsă excesiv de aspră, atunci când legea penală prevede alte modalități de corectare a inculpatului minor, referindu-se în concret, la dispoziția normei prevăzută la art. 54 Cod penal.

La capitolul dat, Colegiul penal consideră necesar de a menționa că legiuitorul a prevăzut în sancțiunea normei de incriminare, două categorii alternative de pedeapsă: muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoarea. În speța dedusă judecării, instanțele de fond au optat pentru munca neremunerată în folosul comunității luând în considerare circumstanțele atenuante ale cauzei enumerate de către recurent în recursul de pe rol și lipsa celor agravante, însă un rol determinant la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei stabilite inculpatului au constituit abaterile comise de inculpat în sfera contravențională, pe care instanțele de fond corect și întemeiat le-au reținut în procesul de individualizare a pedepsei stabilite lui Gudumac Eugeniu.

Astfel, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată și oportună concluzia instanța de apel: *deși Gudumac Eugeniu anterior nu a fost condamnat, acesta anterior a fost sancționat contravențional pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 229 alin. (2) Cod contravențional, ce constituie o contravenție din domeniul circulației rutiere; art. 354 Cod contravențional, ce constituie o contravenție comisă împotriva ordinii și securității publice și art. 69 alin. (1) Cod contravențional, ce constituie o contravenție comisă împotriva drepturilor constituționale ale persoanei (date ce relevă din cazierul contravențional eliberat pe numele lui Gudumac Eugeniu) (f.d. 136, vol. I)*

Contrar concluziilor instanței de gradul doi de jurisdicție, Colegiul penal apreciază critic alegațiile recurentului potrivit cărora inculpatul nu a încălcat ordinea publică și manifestă un comportament decent în societate, or cele reținute supra, care rezultă din materialele cauzei, demonstrează contrariul.

În continuare, instanța atestă argumentul prin care se critică soluția instanțelor de fond prin prisma omisiunii de a înceta procesul penal în baza art. 54 Cod penal, cu stabilirea în privința lui Gudumac Eugeniu a unor măsuri de constrângere cu caracter educativ.

Sub aspectul dat, Colegiul penal remarcă faptul că această alegație a constituit obiect de discuție și la judecarea cauzei în ordine de apel, asupra căreia instanța de

judecată s-a expus corect și întemeiat, afirmând că măsurile educative expres stipulate de legislator în textul art. 104 Cod penal nu vor fi capabile să-l reeduce și să-l corecteze pe Gudumac Eugeniu, *care la momentul soluționării apelului deja a atins majoratul (a se vedea pct. 5 din prezenta decizie).*

Mai mult, potrivit normei precitate, la aliniatul 5 este prevăzută limita de vârstă până la care se pot aplica măsurile de constrângere cu caracter educativ în privința inculpatului minor: (5) *Măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvîrșite.* Prin urmare, este greșită opinia recurentului prin care măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică retroactiv, adică cu reținerea vârstei inculpatului la momentul comiterii infracțiunii.

Generalizând cele consemnate *supra*, Colegiul penal conchide că viziunea recurentului, precum că sancționarea penală a inculpatului nu va influența pozitiv corectarea și educarea acestuia, este doar o bănuială, care nu poate fi temei de casare a hotărârilor judecătorești, în cazul când prevederile legii penale, la stabilirea pedepsei, au fost respectate de către instanțele ce au judecat această cauză penală.

În asemenea împrejurări, rezultă că alegațiile invocate în prezentul recurs ordinar nu și-au găsit confirmare, din care considerente se impune soluția indamisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele inculpatului Gudumac Eugeniu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Gudumac Eugeniu XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *08 iulie 2021*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan